

zaaknummer 2015W1409(2)

15 maart 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.D. Geraads, advocaat te Eindhoven,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 1,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Priesters van het Heilig
Hart van Jezus,

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 2,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Priesters van het Heilig
Hart van Jezus.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 22 juli 2015.

Op 26 augustus 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie ingekomen van mr. R.P. Baetens, juridisch adviseur van de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus. Op 4 februari 2016 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn vertrouwenspersoon, mevrouw [naam], en heeft zijn standpunt nader toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Geraads.

Namens de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus zijn verschenen pater [naam], waarnemend provinciaal overste en mr. Baetens, juridisch adviseur.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is in de periode van 1957 tot 1962, gedurende zijn verblijf in [instelling] te [plaats], seksueel misbruikt door aangeklaagden.

2.2. Klager is geboren in [instelling], een opvanghuis voor ongehuwde moeders. Op driejarige leeftijd is klager geplaatst op internaat [naam]. In 1955, op 14 jarige leeftijd, is klager geplaatst in [internaat]. In [internaat] en [internaat] is klager eveneens het slachtoffer geworden van seksueel misbruik. In een bemiddelingstraject zijn deze klachten behandeld. In 1957 is klager geplaatst in [instelling], waar hij in de bakkerij ging werken.

Aangeklaagde 1:

2.3. Aangeklaagde 1 was de directeur van het internaat [instelling]. Hij bepaalde of je naar de cachotten moest en ook als je eruit kwam moest je aan hem een bezoek brengen. Klager herinnert zich dat aangeklaagde 1 hem daarbij zeer vernederend toesprak terwijl hij klagers achterste langdurig aanraakte. Aangeklaagde 1 ging ook met zijn hand onder de kleren van klager en betastte zijn geslachtsdelen. Klager was doodsbang dat, als hij zich zou verzetten, hij terug moest naar de cachotten. De betastingen hebben vaak plaats gevonden.

Aangeklaagde 2:

2.4. Aangeklaagde 2 was de broeder die toezicht hield bij de cachotten. Klager is in zijn herinnering twee tot drie keer, gedurende meerdere dagen, in de cachotten opgesloten. Eenmaal was toen hij was weggelopen met het carnaval in 1959. Bij binnenkomst in het cachot moest klager zich helemaal uitkleden. Aangeklaagde 2 betastte klager over zijn gehele naakte lichaam, ook over zijn geslachtsorganen en ging met de vinger in de anus van klager. Elke dag moest klager de cel uit om zich te wassen met ijskoud water. Aangeklaagde 2 keek toe of klager zich wel goed waste en betastte daarbij de geslachtsdelen van klager tot hij een erectie kreeg. Daarna trok hij klager af. Klager heeft getracht zijn traumatische jeugdherinneringen zo goed mogelijk weg te stoppen. Klager weet daardoor niet meer exact hoe vaak hij door aangeklaagde 2 seksueel is misbruikt, maar wel dat dit herhaalde malen is voorgekomen.

2.5. Het seksueel misbruik heeft een grote impact op het leven van klager gehad. Klager is door zijn verblijf op de internaten en het seksueel misbruik een angstig en wantrouwig mens geworden. Klager slaapt slecht, heeft nachtmerries en kan uitsluitend slapen met het licht aan. Klager voelt veel boosheid omdat zijn jeugd hem is afgenomen. Klager heeft veel moeite met intimiteit en seksualiteit. Zijn eerste huwelijk is gestrand met name door de traumatische jeugdervaringen van klager en zijn onvermogen om daarover te praten. Aan zijn tweede echtgenote heeft klager pas recentelijk, in 2014, over het misbruik verteld.

2.6. Klager wenst erkenning te ontvangen voor de gebeurtenissen die op [instelling] hebben plaatsgevonden.

3. De inhoudelijke reactie (zakelijk weergegeven)

Mr. Baetens heeft in de inhoudelijke reactie namens de Congregatie te kennen gegeven dat tegen aangeklaagde 1 geen andere meldingen of klachten bekend zijn.

Voor aangeklaagde 2 is dit anders. Mr. Baetens heeft te kennen gegeven dat aangeklaagde 2 in ieder geval tot [jaar] de functie van cipier/bewaker vervulde bij de cachotten van [instelling]. Van medio [jaar] tot eind [jaar] was aangeklaagde 2 mogelijk weer tijdelijk belast met het toezicht op de cachotten. Ook is het bekend dat er meerdere klachten tegen aangeklaagde 2 zijn ingediend waarvan een groot deel gegrond is verklaard. Mr. Baetens heeft er in de schriftelijke reactie op gewezen dat dit niet mag betekenen dat iedere klacht tegen aangeklaagde 2 gegrond kan worden verklaard. Door klager was bij het klaagschrift geen steunbewijs gevoegd. Evenmin had klager aangetoond dat hij van 1957 tot 1962 in [instelling] had verbleven op de wat ongebruikelijke leeftijd van 16 tot 21 jaar. Nadien, op 19 januari

2016, heeft klager een verklaring toegestuurd van de heer [naam] die heeft verklaard dat klager hem in 2003 over het seksueel misbruik in de cachotten heeft verteld.

Aangezien klager ter zitting meerdere foto's van hemzelf en de paters op het internaat heeft getoond en tevens een foto van het carnaval van 1959, heeft mr. Baetens ter zitting te kennen gegeven dat hiermee voor de Congregatie vaststaat dat klager inderdaad op [instelling] heeft verbleven.

Pater [naam] heeft ter zitting zijn spijt en medeleven aan klager betuigd. Hij vindt het heel erg wat klager heeft meegemaakt.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer negenenvijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagden verwijt zich hebben voorgedaan. Alleen al door het overlijden van aangeklaagden zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken.

Ten aanzien van aangeklaagde 1

4.4. Ten aanzien van aangeklaagde 1 is de verklaring van klager zeer oprecht overgekomen op de Klachtencommissie. Naast de verklaring van klager zijn echter geen andere verklaringen of feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die zijn verklaring ondersteunen. De Klachtencommissie heeft dan ook moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht jegens aangeklaagde 1 niet gegrond kan worden verklaard; waarmee overigens bepaald niet gezegd wil zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar zijn. De Klachtencommissie overweegt nadrukkelijk dat wanneer in de toekomst alsnog meldingen jegens aangeklaagde 1 bekend worden of klager anderszins steunbewijs kan overleggen, hij om herziening van de uitspraak kan verzoeken.

Ten aanzien van aangeklaagde 2

4.5. Voor de Klachtencommissie is aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager, in de periode van 1957 tot 1962, gedurende zijn verblijf op het internaat [instelling], het slachtoffer is geworden van seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde 2. Dit misbruik bestond uit het betasten van de geslachtsdelen van klager en het met de vinger in de anus gaan van klager bij binnenkomst in de cachotten. Dit misbruik is tenminste eenmaal voor gekomen. Voorts bestond het misbruik uit het door aangeklaagde 2 betasten van de geslachtsdelen van klager en het aftrekken van klager bij de wasruimte van de cachotten. Dit misbruik is herhaalde malen voorgekomen.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door:

- De door klager ter zitting overgelegde foto's onder meer van het carnaval van 1959 en van hemzelf en de paters van het internaat waaruit de aanwezigheid van klager op [instelling] blijkt;
- De verklaring van de heer [naam], voormalig buurman van klager, waarin is opgenomen dat klager hem rond 2003 heeft verteld dat hij in [instelling] door de broeders meer dan eens lichamelijk is mishandeld en ook seksueel misbruikt ;
- De gegrond verklaarde klachten 2011T309(1), 2012T740(1), 2012T797, 2012T800(1), 2012T839(1), 2013W1125(2) en 2013W1128 en voorts klacht 2015W1373 waarin eveneens sprake was van seksueel misbruik gepleegd door aangeklaagde 2 onder meer in zijn rol van bewaker bij de cachotten.

4.6. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde 2 met gebruikmaking van misbruik van gezag en gezien de afhankelijkheidsrelatie tussen klager en aangeklaagde 2 hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik 16 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand in wie hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.7. Gelet op het feit dat aangeklaagde 2 is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De Klachtencommissie hoopt dat de gegrondverklaring van de klacht alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan kunnen bijdragen aan de vermindering van dat leed. Pater De Rooij heeft hiertoe stappen gezet door ter zitting het leed dat klager is aangedaan te erkennen en oprecht excuses aan te bieden en spijt en medeleven te betuigen.

4.8. De Klachtencommissie wijst klager erop dat hij zich, bij een gegrondverklaring van de klacht door de Overste van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus, voor het verkrijgen van schadevergoeding kan wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus de klacht ten aanzien van:

- aangeklaagde 1 niet gegrond te verklaren;
- aangeklaagde 2 gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 15 maart 2016 door mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter, mr. F.A.A. Duynstee en drs. J.L.H.H. Kunnen, leden, bijgestaan door mr. J.C. Quint, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.